

Jan M. Stanik

Od Redaktora

Chowanna 1, 5-6

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„Chowanna”	Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego	Katowice 2000	R. XLIII (LIV)	T. 1 (14)	s. 5—6
------------	--	---------------	-------------------	--------------	--------

Od Redaktora

Problemy społecznego funkcjonowania dzieci i młodzieży w szkole, w domu, w grupach rówieśniczych stanowią ciągle aktualny temat refleksji i badań naukowych zarówno pedagogów, jak i psychologów. Szczególne zaś zainteresowanie budzą wszelakiego rodzaju zaburzenia i dewiacje występujące zarówno w instytucjonalnych, jak i pozainstytucjonalnych środowiskach wychowawczych, które wymagają ciągłego rozpoznawania i podejmowania skutecznych zabiegów pedagogicznych w celu eliminowania a przynajmniej ograniczania ich rozmiarów. Dlatego też niniejszy tom „Chowanny” poświęcony jest tej właśnie problematyce.

Artykuł Jana M. Stanika stanowi próbę ukazania znajomości wśród nauczycieli szkoły podstawowej problemów przemocy, na jaką bywają narażone dzieci w rodzinie, oraz wiedzy tych nauczycieli na temat możliwości i sposobów interwencji w takich drastycznych wypadkach. Zaprezentowane wyniki badań wskazują na to, iż wiedza nauczycieli w tym zakresie jest raczej fragmentaryczna, chociaż korzystniej na tym tle wypadają nauczyciele klas I—III w porównaniu z nauczycielami klas starszych.

Opracowanie Anny Nowak dotyczy znajomości wśród uczniów szkół ponadpodstawowych przejawów funkcjonowania subkultur młodzieżowych oraz ich oceny. Uzyskane przez autorkę wyniki badań wskazują na to, iż młodzież tych szkół odznacza się wysokim stopniem znajomości tej problematyki. Występują jednak wśród niej istotne różnice w ocenie szkodliwości poszczególnych form subkulturowych i możliwości ograniczania ich aktywności. Młodzież liceum ogólnokształcącego wykazuje bardziej krytyczny stosunek do wielu szerzących się zachowań podkulturowych w porównaniu z młodzieżą szkół zawodowych i techników.

Kolejny, bardzo istotny problem, z którym ciągle borykają się pedagodzy w swojej codziennej praktyce, dotyczy zachowań agresywnych wśród dzieci i młodzieży. Jego analizie poświęcone są opracowania: Joanny Różańskiej-Kowal i Bernadetty Izydorczyk, Joanny Kucharewicz oraz Joanny Różańskiej-Kowal i Izabeli Rajskiej-Kulik. Wyniki badań zaprezentowane przez te autorki ukazują duże zróżnicowanie występowania owych zachowań w obrębie poszczególnych placówek wychowawczych, a także ich uwarunkowania — zarówno instytucjonalne, jak i podmiotowe — związane z psychologiczną charakterystyką osobniczą wychowanków.

Opracowania Bogumiły Kosek-Nity i Agnieszki Pietrzyk dotyczą alkoholizmu występującego wśród dorosłych i części młodzieży. Autorki ukazały skrajnie niekorzystny wpływ uzależnienia od alkoholu na atmosferę wychowawczą w domu oraz ryzyko degradacji rozwoju psychofizycznego młodzieży rozpoczynającej picie alkoholu. Wysłunięte przez nie wnioski dotyczące perspektyw i możliwości oddziaływań profilaktycznych stanowią ważne wskazówki praktyczne, które mimo wielu trudności muszą stać się częścią programów rzeczywistych działań pedagogicznych.

Ostatnie dwa opracowania, autorstwa Dominiki Błasiak i Hanny Przybyły-Basista, „wychodzą” poza ramy problematyki trudności i zaburzeń w funkcjonowaniu społecznym młodzieży, ukazując konstruktywne aspekty praktyki pedagogicznej, takie jak: wartości i dążenia młodzieży występujące w jej stylach życia i możliwości rozwijania pożądaných zasobów charakterologicznych wychowanków według wskazań wynikających z koncepcji „inteligencji emocjonalnej”.

Jan M. Stanik